

Document de ședință

B10-0077/2025

20.1.2025

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 136 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la dezinformarea și falsificarea istoriei, utilizate de Rusia pentru a-și justifica războiul de agresiune împotriva Ucrainei (2024/2988(RSP))

Bernard Guetta, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Dan Barna, Olivier Chastel, Karin Karlsbro, Lúbia Karvašová, Ilhan Kyuchyuk, Michal Kobosko, Jan-Christoph Oetjen, Urmas Paet, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Eugen Tomac, Hilde Vautmans, Sophie Wilmès, Lucia Yar, Dainius Žalimas
în numele Grupului Renew

Rezoluția Parlamentului European referitoare la dezinformarea și falsificarea istoriei utilizate de Rusia pentru a-și justifica războiul de agresiune împotriva Ucrainei (2024/2988(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Rusia și Ucraina,
 - având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la memoria istorică,
 - având în vedere declarația sa din 23 septembrie 2008 privind proclamarea datei de 23 august drept Ziua europeană a comemorării victimelor stalinismului și nazismului¹,
 - având în vedere Rezoluția 1481 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 26 ianuarie 2006 referitoare la necesitatea de a condamna la nivel internațional crimele săvârșite de regimurile comuniste totalitare,
 - având în vedere articolul 136 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Rusia utilizează în mod sistematic dezinformarea și falsificarea istoriei pentru a-și justifica războiul de agresiune ilegal împotriva Ucrainei;
- B. întrucât Kremlinul manipulează discursurile istorice cu scopul de a promova nostalgia pentru imperiu, a legitima agresiunea și a nega suveranitatea Ucrainei și a altor state învecinate;
- C. întrucât doctrina politică „russkii mir” sau „lumea rusă”, consolidată de structurile consacrate, este utilizată pentru a promova perspectiva Rusiei asupra lumii, pentru a extinde dominația Rusiei în țările învecinate și în întreaga lume și pentru a justifica războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei;
- D. întrucât, la scurt timp după februarie 2022, propaganda de stat rusă a început să se concentreze pe îndocrinarea elevilor ruși, producând manuale de istorie rescrise, în care războiul de agresiune este prezentat ca o „misiune de eliberare a Ucrainei”, fără a se menționa atrocitățile comise de armata rusă; întrucât, în plus, instruirea militară de bază a fost reintrodusă în învățământul secundar și profesorii care se opun propagandei de stat și furnizează informații obiective cu privire la războiul din Ucraina fac obiectul unor anchete penale;
- E. întrucât propaganda de stat rusă descrie acțiunile Uniunii Sovietice din timpul celui de Al Doilea Război Mondial exclusiv ca eforturi de eliberare, ignorând colaborarea acestora cu Germania nazistă prin Pactul Molotov-Ribbentrop și protocoalele sale secrete, care au permis divizarea Europei și au reprezentat ultimul pas către izbucnirea războiului, și minimizând atrocitățile comise de forțele sovietice, inclusiv deportările în masă, execuțiile, violurile în masă și represiunea în teritoriile ocupate; întrucât Polonia a fost una dintre principalele victime ale acestei colaborări, suferind masacrul de la Katîn,

¹ JO C 8E, 14.1.2010, p. 57.

deportarea forțată a sute de mii de polonezi în Siberia, crimele săvârșite în timpul incursiunii Armatei Roșii în Silezia Superioară în 1945, cunoscută sub numele de Tragedia din Silezia Superioară, precum și represiunea și teroarea generalizate menite să distrugă identitatea poloneză; întrucât acest lucru demonstrează că Rusia repetă istoria, Ucraina fiind în prezent victima agresiunii ruse;

- F. întrucât Rusia nu și-a recunoscut rolul în declanșarea celui de Al Doilea Război Mondial și nu și-a asumat responsabilitatea pentru atrocitățile săvârșite în teritoriile ocupate de Uniunea Sovietică; întrucât, spre deosebire de crimele săvârșite de regimul nazist, crimele săvârșite de dictaturile comuniste în Europa în secolul 20 nu au făcut obiectul unei evaluări și al unei condamnări juridice și politice complete la nivel internațional, ceea ce a contribuit la instrumentalizarea istoriei sub regimul lui Putin în Rusia;
- G. întrucât anul 2025 marchează cea de a 80-a aniversare a sfârșitului celui de Al Doilea Război Mondial; întrucât Federația Rusă, în calitatea sa de stat care pretinde că păstrează personalitatea juridică internațională a URSS, încearcă să monopolizeze victoria asupra nazismului și a creat un cult al „victoriei” pentru a mobiliza ideologic rușii să continue războiul de agresiune împotriva Ucrainei;
- H. întrucât regimul lui Putin manipulează istoria pentru a promova loialitatea în rândul populației ruse prin glorificarea Uniunii Sovietice, falsificând istoria Rusiei și a Ucrainei și respingând eforturile anterioare ale Rusiei de a recunoaște crimele staliniste;
- I. întrucât sărbătorirea de către Rusia a Zilei Victoriei la 9 mai, la o zi după sărbătorirea acesteia de către aliații occidentali, este însoțită de o puternică propagandă de eliberare care ignoră complet ocupația statelor baltice care a durat până în anii 1990;
- J. întrucât mass-media rusă controlată de stat și retorica oficială propagă afirmații false cu privire la cauzele războiului din Ucraina, inclusiv acuzând Ucraina și conducerea acesteia de nazism; întrucât acuzații similare au fost formulate împotriva statelor membre ale UE care au sprijinit cu fermitate Ucraina, acestea fiind de asemenea acuzate că sunt rusofobe;
- K. întrucât Kremlinul neagă identitatea națională distinctă a Ucrainei, susținând în mod fals că aceasta face parte din „lumea rusă” („russkii mir”), un discurs ancorat în ideologia imperialistă; întrucât Rusia demolează memorialele Holodomor și readuce monumentele comuniste dedicate lui Lenin și îndepărtate ulterior în teritoriile ocupate ale Ucrainei;
- L. întrucât Federația Rusă a adoptat acte legislative care incriminează prezentarea fidelă a crimelor săvârșite de Uniunea Sovietică și de Rusia, vizând istoricii, jurnaliștii și actorii societății civile care contestă discursurile oficiale sau investighează crimele din trecut și din prezent; întrucât Rusia obstrucționează cercetarea istorică prin refuzarea accesului la arhivele sovietice și persecutarea celor care încearcă să dezvăluie crimele săvârșite de Uniunea Sovietică sau de actualul regim rus; întrucât, de-a lungul istoriei, Rusia a denaturat în mod repetat fapte istorice pentru a servi agendei sale politice, după cum o demonstrează negarea de lungă durată a responsabilității pentru masacrul de la Kafîn, unde mii de ofițeri, intelectuali și membri ai elitelor poloneze au fost executați în mod sistematic de NKVD (poliția secretă sovietică) în 1940 – o crimă atribuită în mod eronat

Germaniei timp de mai multe decenii de propaganda sovietică; întrucât Memorial, laureată a Premiului Nobel pentru Pace, se numără printre organizațiile vizate și dizolvate care au examinat, documentat și denunțat crimele sovietice și încălcările drepturilor omului în Rusia;

- M. întrucât campaniile de dezinformare ale Rusiei urmăresc în mod activ să exploateze diviziunile din cadrul societăților europene prin răspândirea unor discursuri istorice false, în special în ceea ce privește rolul NATO și aderarea de noi membri, SUA, extinderea UE și sprijinul occidental pentru Ucraina;
- N. întrucât dezinformarea și falsificările istoriei fac parte integrantă din strategia de război hibrid a Rusiei menită să submineze unitatea și democrația europeană; întrucât denaturarea istoriei și campaniile de dezinformare reprezintă o amenințare la adresa adevărului istoric, a valorilor democratice și a păcii în Europa;
- O. întrucât Rusia continuă să revendice o sferă de influență exclusivă asupra statelor învecinate; întrucât invadarea pe scară largă a Ucrainei de către Rusia a fost precedată de cereri ale acesteia adresate SUA și NATO de a recunoaște interesele sale exclusive în Ucraina, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală;
- P. întrucât Rusia a amenințat în mai multe rânduri țările UE și țările NATO cu agresiuni militare și nucleare, în special integritatea teritorială a statelor baltice, a săvârșit atacuri asupra unor persoane pe teritoriul UE și a lansat operațiuni hibride care vizau statele membre ale UE și instituțiile democratice;
- Q. întrucât, în unele state membre, ideologiile și simbolurile comuniste și naziste, precum și simbolurile actualei agresiuni a Rusiei sunt interzise prin lege,
 - 1. condamnă încă o dată războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, ocuparea acesteia din urmă și tentativa Rusiei de a anexa teritoriile ucrainene, crimele de război și crimele împotriva umanității săvârșite în timpul acestei agresiuni și politica Kremlinului de a nega identitatea națională ucraineană, inclusiv prin acordarea forțată a cetățeniei (pașaportizare forțată) în teritoriile ocupate și prin răpirea de copii ucraineni cu scopul de a le șterge istoria familială și identitatea culturală;
 - 2. denunță falsificarea și denaturarea sistematică a istoriei de către Rusia cu scopul de a justifica războiul său de agresiune împotriva Ucrainei, de a promova nostalgia pentru imperiu în rândul populației ruse și de a asigura sprijin pentru acțiunile sale la nivel internațional, precum și pentru a destabiliza UE; subliniază eforturile Kremlinului de a șterge identitatea culturală și istorică a Ucrainei, inclusiv prin distrugerea monumentelor, arhivelor și siturilor religioase din teritoriile ocupate, și evidențiază importanța documentării acestor acte;
 - 3. condamnă ideologia și politicile naționaliste ale Kremlinului, care urmăresc să ofere o bază pentru agresiunea militară a Rusiei, promovează nostalgia pentru imperiu și amenință securitatea europeană; subliniază incompatibilitatea acestora cu dreptul internațional și respinge ferm practicile și pretențiile de a stabili zone de interes exclusiv în detrimentul suveranității și integrității teritoriale a altor state;
 - 4. denunță glorificarea totalitarismului stalinist de către regimul Putin și falsificarea

evenimentelor istorice, inclusiv încercările de a justifica Pactul Molotov-Ribbentrop și refuzul de a recunoaște responsabilitatea Uniunii Sovietice pentru izbucnirea celui de Al Doilea Război Mondial și pentru crimele din era sovietică, cum ar fi Holodomorul, Marea Teroare și deportările în masă;

5. condamnă suprimarea cercetării istorice independente și refuzul accesului cetățenilor UE la locurile în care sunt înmormântate rudele deportate forțat și la arhivele sovietice; condamnă, de asemenea, persecutarea organizațiilor societății civile care investighează crimele sovietice sau crimele regimului actual, inclusiv lichidarea organizației International Memorial, a Centrului pentru drepturile omului „Memorial” și a Grupului Helsinki de la Moscova, precum și forțarea Centrului Saharov să își înceteze activitatea;
6. condamnă utilizarea de către Rusia a tehnologiilor de dezinformare, propagandă și influență hibridă pentru a destabiliza UE și pentru a-și justifica agresiunea împotriva Ucrainei și a statelor învecinate; condamnă încercările Rusiei de a utiliza dezinformarea pentru a submina sprijinul acordat Ucrainei și pentru a slăbi solidaritatea internațională împotriva agresiunii sale;
7. respinge categoric, în special, afirmația falsă a lui Putin potrivit căreia Ucraina ar fi săvârșit un „genocid” împotriva populației vorbitoare de limbă rusă din regiunea Donbas, care ar fi avut ca rezultat peste 14 000 de victime în rândul civililor și care este utilizat pentru a justifica agresiunea militară deschisă a Rusiei împotriva Ucrainei;
8. respinge categoric discursul fals al Kremlinului care echivalează guvernul democratic al Ucrainei cu nazismul și urmărește să delegitimeze suveranitatea și independența Ucrainei;
9. solicită o mai bună coordonare între instituțiile UE, statele membre și partenerii internaționali pentru a contracara campaniile de dezinformare ale Rusiei și pentru a preveni răspândirea de discursuri istorice false; solicită UE să intensifice cercetarea privind tehnologiile de influență hibridă utilizate de Rusia și îndeamnă instituțiile UE și statele membre să se opună propagării în Europa a unei legislații similare legislației ruse privind agenții străini care este utilizată pentru a reprima mass-media, cadrele universitare și societatea civilă, toate acestea fiind esențiale pentru expunerea dezinformării provenite de la Kremlin;
10. îndeamnă UE să aplice prompt și riguros instrumentele legislative existente atunci când se suspectează sau se confirmă cazuri de dezinformare, în special atunci când integritatea alegerilor riscă să fie influențată; invită Comisia să includă în raportul său anual privind statul de drept o subsecțiune specifică privind măsurile de protecție puse în aplicare împotriva dezinformării, în special pe platformele online;
11. invită UE și statele sale membre să sprijine inițiativele de expunere și combatere a falsificărilor istorice ale Rusiei prin proiecte de cercetare finanțate de UE și prin programe educaționale transfrontaliere; solicită sprijin pentru organizațiile societății civile ruse, cum ar fi Memorial și Radio Saharov, astfel încât acestea să își poată continua activitatea importantă în acest sens; subliniază că combaterea falsificărilor istoriei este esențială pentru menținerea unității europene, apărarea democrației și a statului de drept și asigurarea unei păci durabile în Europa;

12. solicită o campanie eficace de educare și informare care să respingă sărbătorirea zilei de 9 mai ca fiind ziua eliberării și a victoriei și îndeamnă liderii statelor membre să refuze orice participare la astfel de festivități;
13. reiterează importanța integrării educației privind crimele regimurilor naziste și comuniste în programele școlare din toate statele membre ale UE; încurajează statele membre să integreze educația în domeniul mass-mediei și competențele de gândire critică în programele de învățământ pentru a combate dezinformarea și a promova reziliența democratică;
14. solicită înființarea unui tribunal internațional special pentru urmărirea penală a autorilor crimei de agresiune săvârșite împotriva Ucrainei și sprijină eforturile Curții Penale Internaționale de a urmări penal crimele de război și crimele împotriva umanității; regretă cazurile de lipsă de cooperare cu Curtea Penală Internațională în privința executării mandatelor de arestare;
15. regretă utilizarea în continuare a simbolurilor regimurilor totalitare în spații publice și solicită interzicerea la nivelul UE a simbolurilor naziste și comuniste sovietice, precum și a simbolurilor agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei; își exprimă sprijinul pentru construirea la Bruxelles a unui memorial paneuropean al victimelor regimurilor totalitare din secolul 20;
16. salută eforturile legislative, ale societății civile și ale mediului academic de sensibilizare cu privire la crimele totalitarismului, în special cele săvârșite de regimurile naziste și comuniste, cu privire la simbolurile create de Rusia, în special în legătură cu agresiunea sa împotriva Ucrainei, precum și cu privire la simbolurile naționale ale Rusiei în cadrul unor evenimente publice; încurajează continuarea cercetării privind istoria și cultura est-europeană și istoria și cultura rusă;
17. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, instituțiilor relevante ale UE, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, Consiliului Europei și autorităților ruse.